

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

TKI-rahoituksen 4 % BKT- osuus-tavoitteen tilannekuva

Anita Lehikoinen, OKM

Raimo Luoma, TEM

Tutkimus- ja innovaationeuvoston kokous 16.6.2021

Linjauksia ja kannanottoja 4%-tavoitteesta

”Suomeen laaditaan pitkän aikavälin suunnitelma, jonka avulla TKI-toimintaympäristö paranee, ja sitä kautta yksityisten ja julkisten investointien ja rahoituksen tasossa tavoitellaan neljän prosentin bruttokansantuoteosuutta.”

[Kestävän kasvun työryhmä 2021](#), pj Pekka Ala-Pietilä

[Teknologianeuvottelu kunta 2021](#),
pj Risto Siilasmaa

-Pääministeri Marinin hallitusohjelma

[TKI-tiekartta](#)

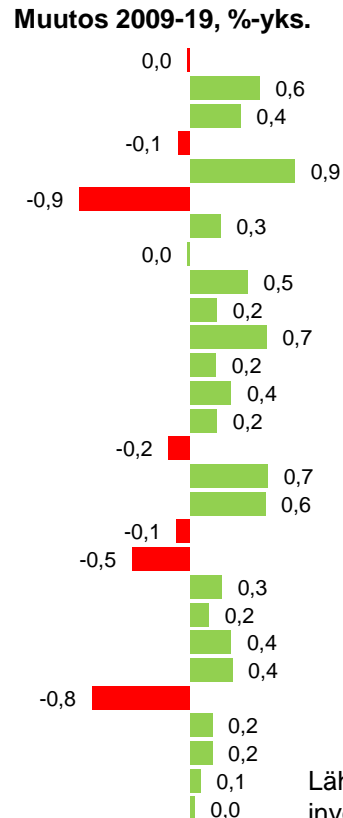
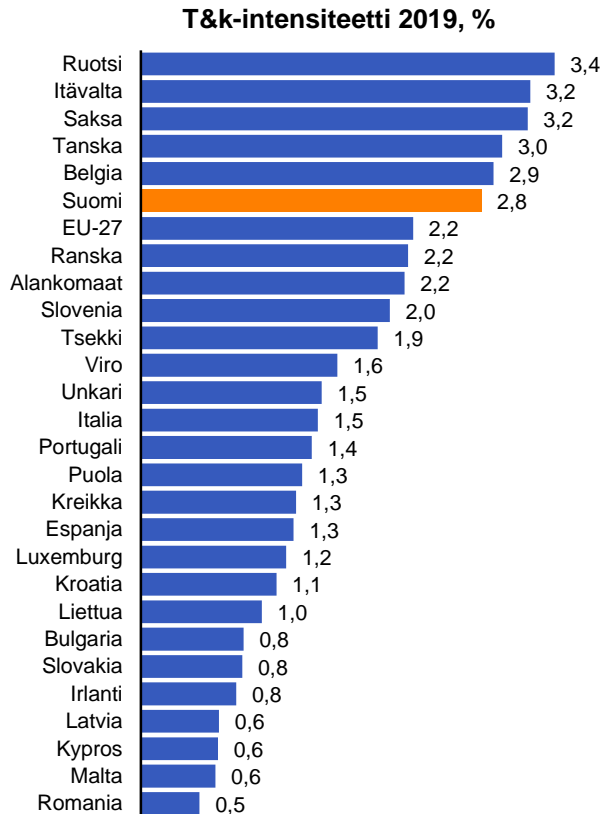
4%-tavoitetta koskeneet linjaukset puoliväliriihestä

- Suomen TKI-tavoitteen edistämiseksi hallitus päätti perustaa parlamentaarisen työryhmän selvittämään keinoja, joilla sitoudutaan TKI-tavoitteen saavuttamiseksi vaadittavaan julkisen sektorin T&K-rahoituksen kasvuun vuosikymmenen loppuun asti.
- Parlamentaarinen ryhmä selvittää eri vaihtoehtoja pitkäjänteiseen T&K-rahoituksen kasvattamiseen, ml.
  - normaalien budjettiprosessien kautta toteutettava pitkäjänteinen suunnittelu,
  - monivuotisen budjetoinnin mahdollisuus tai
  - erillisen T&K-rahoitukseen tarkoitetun talousarvion ulkopuolisen rahaston perustaminen

Panostusten lisääminen TKI-toimintaan on useampana vuonna toistettu eurooppalaisen ohjausjakson suositus Suomelle

- Vuoden 2020 ohjausjaksolla:
  - ”keskittää investoinnit vihreään siirtymään ja digitaaliseen muutokseen, erityisesti puhtaaseen ja tehokkaaseen energian tuotantoon ja käyttöön, kestävään ja tehokkaaseen infrastruktuuriin **sekä tutkimukseen ja innovointiin**;
- 2019 ohjausjaksolla:
  - keskittää investointeihin liittyvän talouspolitiikan **tutkimukseen ja innovointiin**, vähähiiliseen talouteen ja energiaan siirtymiseen ja kestävään liikenteeseen alueelliset erot huomioon ottaen;

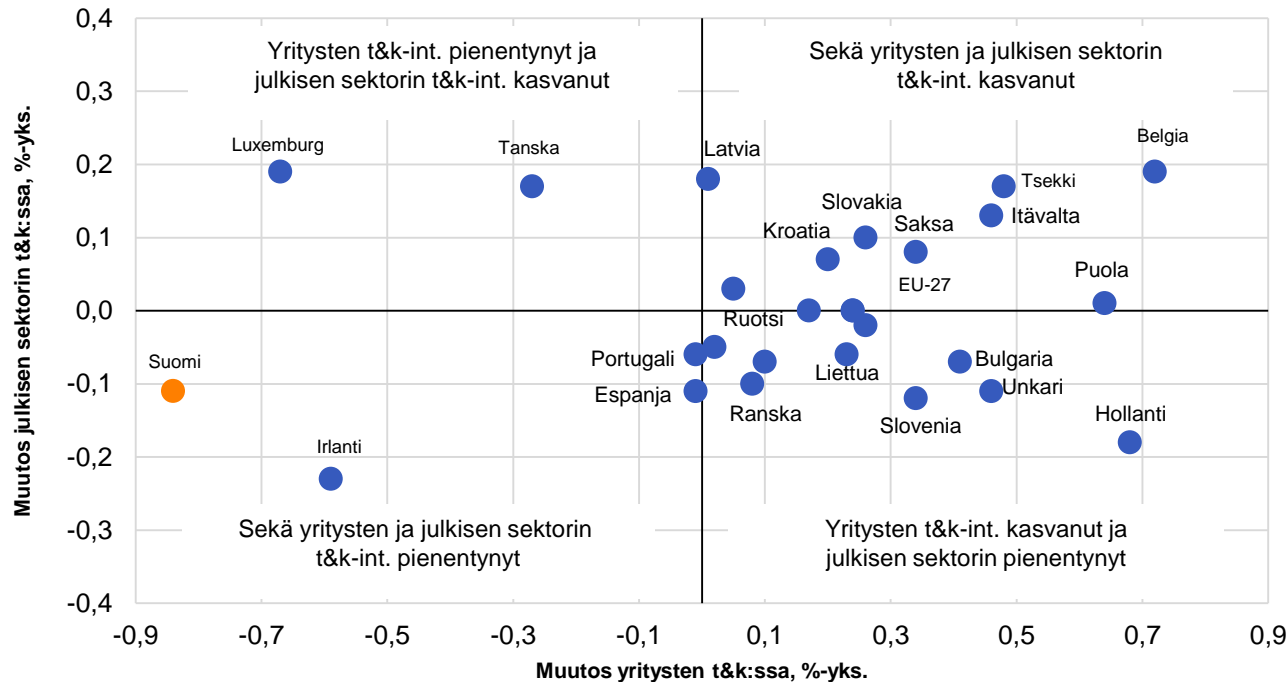
T&K-menojen osuus BKT:sta: Muutos 2009-2019

- Suomen T&K-menojen BKT-osuuden kehitys 2009-2019 on EU-maiden huonoin.
- Irlanti korostuu vertailussa voimakkaan BKT-kasvun takia.

Lähde: Ali-Yrkkö ym. (2021, tulossa). Yritysten t&k-toiminta ja t&k-investointien kasvattamisen edellytykset, VNK-raportti.

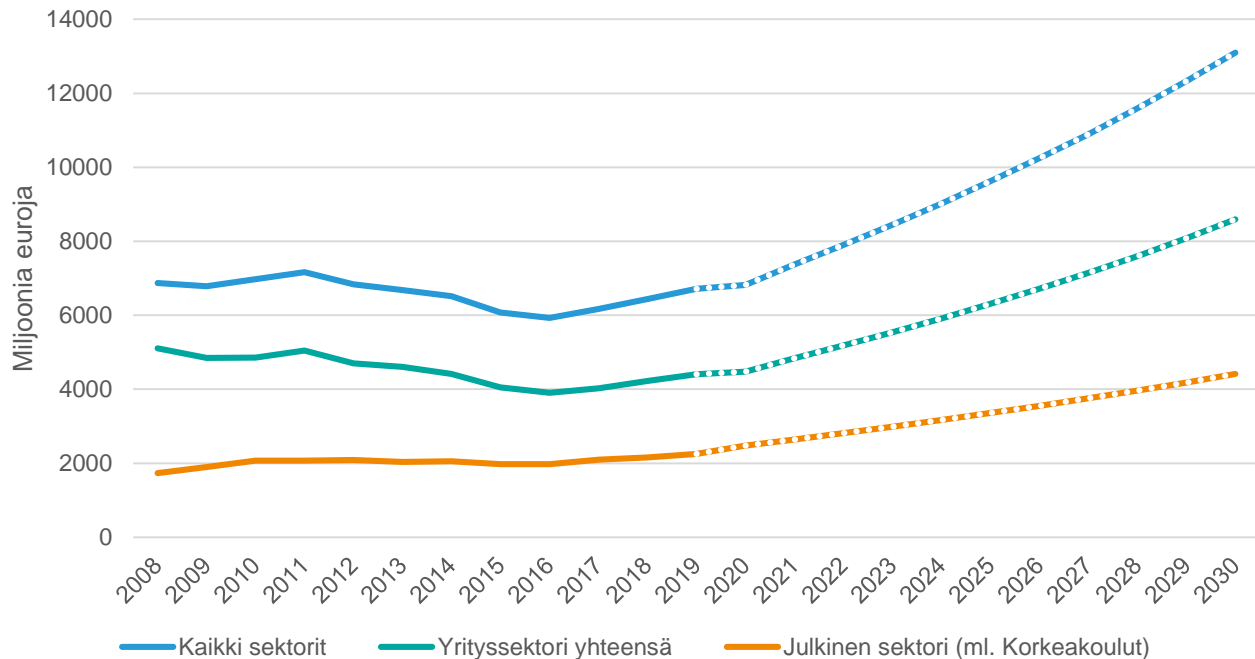
Suomessa yksityisen ja julkisen sektorin T&K-menot laskeneet

- Suomi on jäänyt jälkeen Euroopan maista T&K-menojen kehityksessä sekä yksityisissä että julkisissa menoissa

Lähde: Ali-Yrkkö ym. (2021, tulossa). Yritysten t&k-toiminta ja t&k-investointien kasvattamisen edellytykset, VNK-raportti.

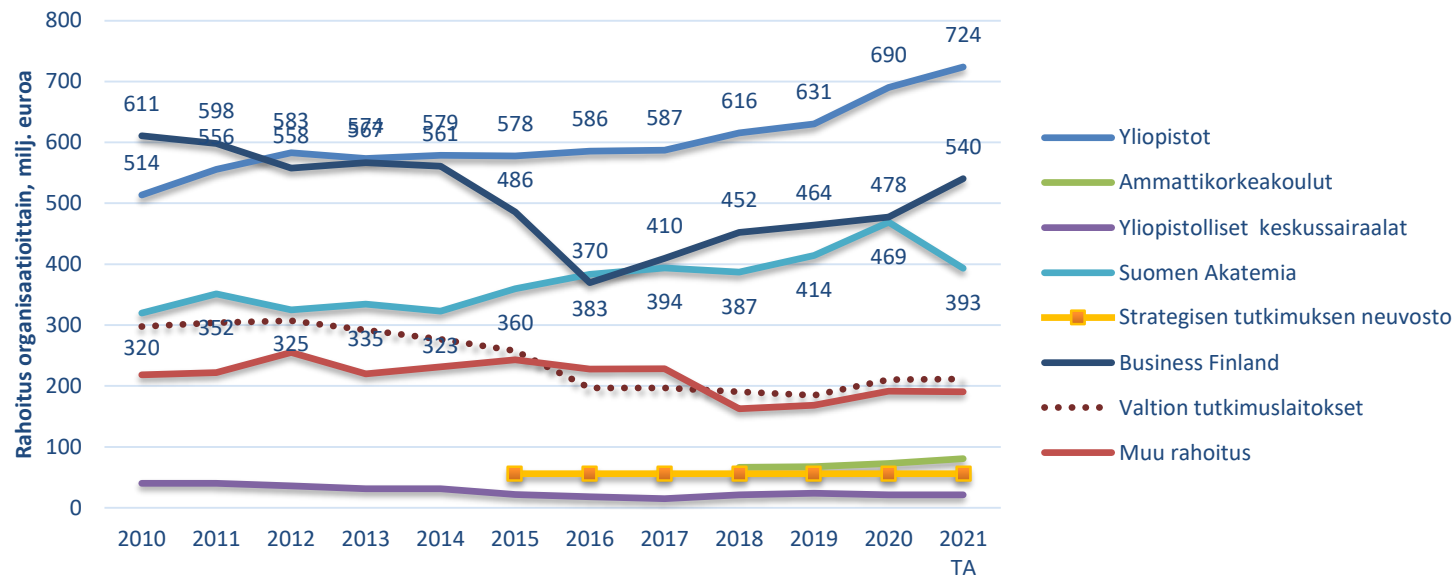
T&K-menot 2008-2030, tavoitteena 4 % BKT-osuus

- Tavoite edellyttää n. 95 % T&K-menojen kasvua 2019-2030
- Tavoite edellyttää n. 190 me vuosittaisia lisäpanostuksia julkiseen T&K-rahoitukseen
- Laskelman oletuksena on maltillinen, mutta tasainen BKT:n kasvu ja tasainen 2 % inflaatio

Lähde: Tilastokeskus ja VM:n pitkän aikavälin BKT-ennuste

Valtion rahoitus T&K-toimintaan 2010-2021: tilastointia yhdenmukaistettava sektoreiden välillä

Lähde: Suomen virallinen tilasto (SVT): Tutkimus- ja kehittämisrahoitus valtion talousarviossa [verkkojulkaisu]. ISSN=1459-9074. 2021. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 4.6.2021].

Business Finlandin vuoden 2020 luku on Tilastokeskuksen arvio 20.2.2020 ilman koronarahoitusta. Vuoden 2021 luvusta on vähennetty 200 milj. euroa vuodelta 2020 siirtynyttä häiriölainavaltuutta. STN perustettiin v. 2015. Ammattikorkeakoulut erotettiin tilastoinnista kategoriasta 'Muut' v. 2018.

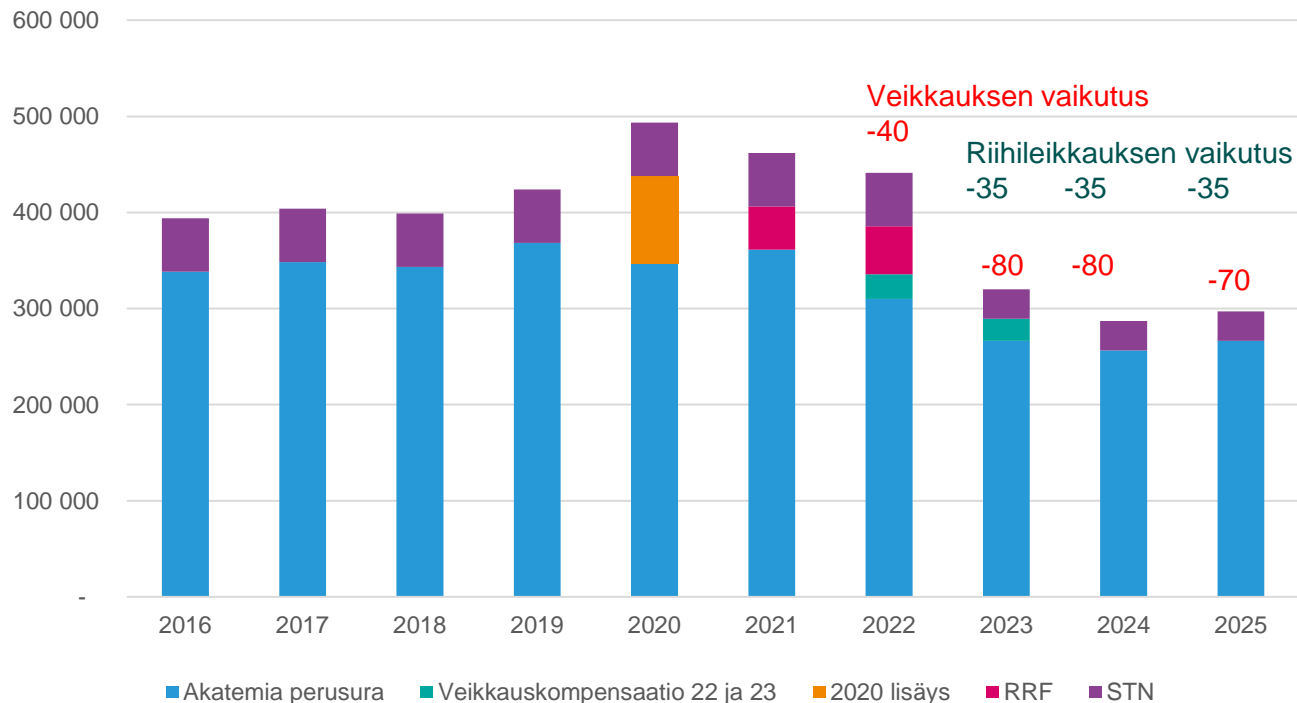

Valtuuksia vai määrärahoja?

- Valtuudet = valtuus tehdä sopimuksia ja antaa sitoumuksia, sopia ja sitoutua menoihin, jotka tulevat maksettaviksi varainhoitovuotta seuraavina vuosina.
- Eduskunta päättää valtuuksista (laki valtion talousarviosta 10 §)
- Valtuutta saa käyttää sen varainhoitovuoden aikana, jonka tulo- ja menoarvioon se on otettu.
- Valtuuksien käytöstä seuraa määrärahatarpeet seuraaville vuosille, myös määrärahoista päättää eduskunta.

Suomen Akatemian valtuudet 2016-2025

(2022-2025 JTS:n mukaan, milj. euroa)

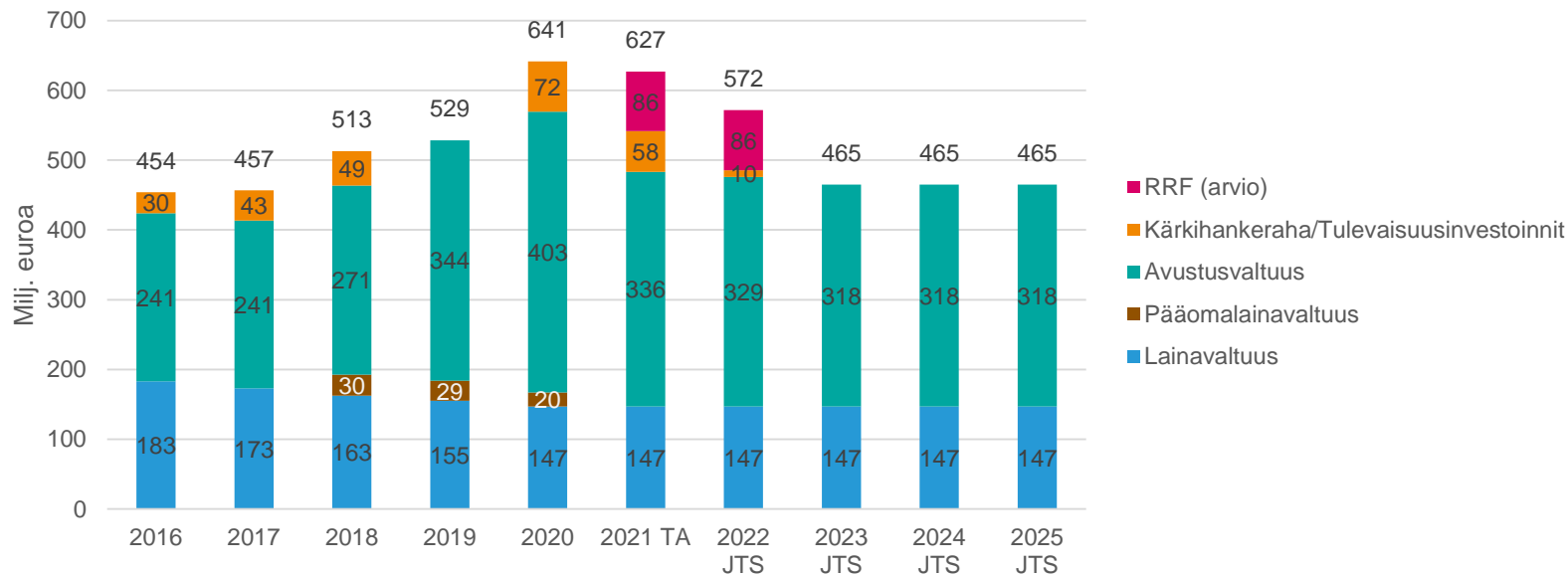

- Puoliväliriihen leikkaukset ovat vahingollisia muun muassa 4 % tavoitteen saavuttamisen näkökulmasta
- Suomen mahdollisuudet uutta tietoa tuottavaan tutkimukseen on sidottu rahapelitoiminnan tuottoihin
- Rahapelituottojen alenemisen vaikutus on moninkertainen kehysriiheen verrattuna

Suomen Akatemian leikkausten mittaluokka

- Suomen Akatemian valtuuden leikkaamisesta 115 miljoonalla eurolla 90 % kohdistuu yliopistoihin
  - 105 me vastaa noin 7,5 % yliopistojen kaikesta tutkimusrahoituksesta (1400 me)
  - Jos vähennys kohdistuu palkkoihin, tarkoittaa noin **1800** hengen työpanoksen vähennystä
- Esimerkkejä leikkausten suuruusluokasta:
  - Jyväskylän yliopiston kaikki tutkimus TAI
  - Tietojenkäsittelyn ja informaatiotieteen kaikki tutkimus TAI
  - Puolet lääketieteen tutkimuksesta TAI
  - Puolet tekniikan tutkimuksesta
- Leikkaukset vaikuttavat myös korkeakoulutukseen ja sitä kautta koko koulutusjärjestelmään

Business Finlandin myöntämä rahoitus 2016-2025 (pl. ns. korona-avustukset ja lainat)

Lähde: Tekesin ja Business Finlandin tilinpäätökset 2016-2020, valtion talousarvio 2021 sekä JTS 2022-2025. Avustusvaltuudet sisältävät avustukset julkiseen ja yritysten tki-toimintaan, AV-alan tuotantokannustimen sekä ESan ohjelmamaksut. Avustuksista noin 75% kohdistuu t&k-toimintaan, tki-lainoista noin 95%.

Kestävän kasvun ohjelma ja kilpailtu TKI-rahoitus

- Suomen Akatemian kautta 45 me vuonna 2021 ja maksimissaan 55 me vuonna 2022, ja Business Finlandin kautta 86 + 86 me vuosina 2021-2022
- Kertaluonteinen lisärahoitus vihreää siirtymää ja digitalisaatiota tukeviin tutkimusperustaisiin ratkaisuihin.
  - Lisäys myöntövaltuuksiin 2021 ja 2022
  - Vuodesta 2024 alkaen valtuustaso laskee nykyisten päätösten valossa ratkaisevasti
- Kestävän kasvun ohjelman maksimitasokin huomioiden leikkaukset yliopistoilta ovat vuoteen 2019 verrattuna noin 130 me ja vuoteen 2021 verrattuna noin 170 me